

N:o 23.

Af herr **Anderson, Albert**, *angående statsbidrag till pensionering af lärarinnor vid högre skolor för kvinnlig ungdom eller högre samskolor.*

Uppå därom af Kungl. Maj:t framställt förslag beviljade 1896 års Riksdag till pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom ett årligt bidrag, motsvarande högst 10 kronor för hvar och en af de vid nämnda skolor anställda lärarinnor, hvilka såsom delägare i pensionsinrättningen erlade årsavgift till densamma. Detta bidrag höjdes af 1902 års Riksdag till högst 30 kronor för hvarje lärarinna, som erlade årsavgift till pensionsinrättningen. För denna pensionsinrättning gälla de af Kungl. Maj:t den 26 maj 1887 fastställda stadgar med däri enligt kungl. resolutionerna den 8 oktober 1897 och den 20 november 1903 gjorda ändringar, enligt hvilka årsavgift erlägges för lärarinna med 30 kronor af den skola, vid hvilken hon är anställd, och med 30 kronor af henne själf, hvarförutan lärarinna, som vid inträdet i pensionsinrättningen är äldre än 25 år, skall erlägga retroaktiv avgift från lägst 81 kronor 80 öre vid fyllda 26 år till högst 5,025 kronor 40 öre vid fyllda 54 år. Mot dessa avgifter erhåller deläggande lärarinna från och med kvartalet näst efter det, under hvilket hon uppnått 55 års ålder, en årlig pension af 400 kronor.

För lärarinnor vid enskilda skolor finnes ytterligare en pensionsanstalt nämligen Svenska lärarinnornas pensionsförening, för hvilken stadgar den 29 maj 1885 af Kungl. Maj:t fastställts. Denna förenings ändamål är att åt svenska lärarinnor bereda lifränta (pension) vid fyllda 54 års ålder, och beror lifräntans eller pensionens storlek på storleken af de inbetal-

ningar en hvar delägare under årens lopp verkställt. Det högsta belopp, som delägare får hafva innestående hos föreningen, är 6,000 kronor och högsta beloppet af lifränta eller pension utgör 540 kronor. För de flesta understiger dock lifräntan 400 kronor. Äfven denna pensionsförening erhåller bidrag af statsmedel. Enligt Kungl. Maj:ts förslag har nämligen Riksdagen år 1903 medgifvit, att till pensionsföreningen finge utgå ett årligt bidrag af 30 kronor för hvarje lärarinna vid högre skola för kvinnlig ungdom eller samskola, som icke är delägare i pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom, med villkor att af eller för henne i pensionsföreningen under nästföregående år insatts minst 60 kronor samt att berörda bidrag tillgodoföres vederbörande lärarinna.

Under år 1904 har Kungl. Maj:t upå gjorda ansökningar beviljat:

dels pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges	
högre skolor för kvinnlig ungdom för 391 lärarinnor à 30 kronor för hvarje	kr. 11,730
dels Svenska lärarinnornas pensionsförening för 307	
lärarinnor à 30 kronor för hvarje	» 9,210
<hr/>	
eller tillsammans 20,940 kronor.	

Om också genom den under sistlidet år beslutade skolreformen flera samskolor inrättats, äro de enskilda högre läroverken för kvinnlig ungdom fortfarande i lika hög grad som tillförene behöfliga, enär genom desamma lärjungarne kunna bibringas den undervisning, som fordras för att kvinnan må kunna fylla sin uppgift inom samhället och familjen. Att Riksdagen anser dessa skolor för undervisningen äga stor betydelse, därom vittnar ock det ingalunda obetydliga anslag, som till understöd för desamma finnes uppfördt å åttonde hufvudtiteln. De pensionsbelopp, som enligt hvad ofvan är nämntt kunna tillkomma lärarinnorna vid ifrågasvarande undervisningsanstalter, äro uppenbarligen allt för låga, hvilket än tydligare framgår däraf, att, ehuru kompetensvillkoren för dessa lärarinnor äro högre än de för folkskollärarinnor fastställda, dessa senare kunna komma i åtnjutande af en pension till belopp af 750 kronor utan att därför behöfva betala någon årsafgift. För pensionering af lärare eller lärarinna vid folkskola erlägger nämligen vederbörande skolområde eller skoldistrikt 5 procent å delaktighetsbeloppet, hvilket utgör 1,000 kronor. Hvad som därutöfver erfordras bestrides af statsmedel, för hvilket ända-

mål är å riksstaten uppfördt ett anslag af 622,873 kronor, eller omkring 89 kronor för hvarje lärare eller lärarinna. Att af de högre skolorna för kvinnlig ungdom fordra en förhöjning i de pensionsavgifter, som de erlägga för lärarinnorna, kan med kännedom om de knappa tillgångar, hvaröfver skolorna förfoga, icke med skäl ifrågasättas. Ej heller bör af lärarinnorna vid dessa skolor fordras förhöjda årsavgifter. Om staten för ändamålet bidrager med ett belopp motsvarande det som af och för lärarinna erlägges eller dubbelt mot hvad nu utbetalas, torde pensionerna kunna ökas till något öfver 500 kronor.

På grund af hvad jag här ofvan anført, får jag föreslå, att Riksdagen måtte besluta:

att ett årligt bidrag af högst sextio kronor må utgå till hvarje vid högre skola för kvinnlig ungdom eller högre samskola anställd lärarinna, som äger delaktighet vare sig i pensionsinrättningen för lärarinnor vid Sveriges högre skolor för kvinnlig ungdom eller i Svenska lärarinnornas pensionsförening, med villkor att af eller för henne i endera af dessa pensionsanstalter under nästföregående år insatts minst sextio kronor; samt, vid bifall härtill,

att det å riksstatens tionde hufvudtitel uppförda förslagsanslag med rubrik: Bidrag till pensionering af lärarinnor vid högre flick- och samskolor måtte höjas till 40,000 kronor.

Stockholm den 28 januari 1905.

Alb. Anderson.